

1. Indledning

Central statistikmyndighed

I loven om Danmarks Statistik er institutionens rolle som central og koordinerende myndighed for den danske statistik præciseret. At en selvstændig og uafhængig statistikmyndighed udarbejder den samfundsbelystende statistik rummer både produktionsmæssige og samfundsmæssige fordele.

Forpligtende EU-retsakter

Også i det europæiske statistiksamarbejde er Danmarks Statistik den centrale myndighed for dansk statistik. Inden for den samfundsbelystende statistik er størsteparten af statistikprogrammet allerede dækket af forpligtende EU-retsakter. 1. januar 2002 var der således 146 gældende statistikretsakter med den konsekvens, at 74 pct. af den finanslovsfinansierede statistikproduktion er forpligtelser i henhold til EU-lovgivningen. Af virksomhedernes samlede indberetningsbyrde kan 93 pct. henføres til statistikker, hvorfra der skal leveres oplysninger til EU.

Beslutninger på EU-topmøderne forudsætter udvikling af et stadigt mere dækkende europæisk statistiksystem med inddragelse af nye statistikområder. Samtidig vokser de retsbestemte krav til hurtighed, hyppighed og detaljeringsgrad på de bestående områder.

Politiske beslutninger og finansiering

I de senere år er Danmarks Statistiks bevillinger reduceret på linje med andre statsinstitutioner, men der er også ydet ekstra bevillinger til visse nye statistikopgaver som fx ØMU-statistik. Gennem omprioritering og rationalisering er der herudover skaffet plads til ny statistik og opnået væsentlige effektiviseringer.

Når det drejer sig om de aktuelt voksende krav til den europæiske statistik, er det blevet et generelt problem for Danmarks Statistik, at der mangler en klar sammenhæng mellem de politiske beslutninger i EU-samarbejdet, der medfører nye statistikopgaver, og den danske finansiering af disse beslutninger.

Alt i alt er råderummet til at prioritere den nødvendige statistik blevet meget begrænset for Danmarks Statistiks Styrelse.

Mulige konsekvenser

Danmarks Statistiks Styrelse har på denne baggrund i oktober 2001 henledt økonomiministerens opmærksomhed på, at konsekvensen kan blive, at Styrelsen på et tidspunkt kan blive nødt til at foretage et valg mellem enten ikke at igangsætte nye politisk besluttede lov-bundne EU-opgaver, eller at igangsætte dem mod samtidig at nedlægge eksisterende EU-statistikker. Denne problemstilling er blevet yderligere aktualiseret efter fremlæggelse af forslaget til finanslov for 2002, jf. senere.

1. Indledning

<i>Samme forpligtelser - færre ressourcer</i>	Det kan i øvrigt nævnes, at Danmarks Statistik sammenlignet med andre europæiske og især de nordiske lande har nogenlunde de samme forpligtelser, men må løse opgaverne med færre ressourcer, selv når der tages hensyn til forskelle i opgaverne. Mens Danmarks Statistik har under 600 årsværk, har de tilsvarende statistikinstitutioner i Norge over 800 årsværk, i Finland omkring 900 årsværk og i Sverige ca. 1.200 årsværk.
<i>EU-opgaver og finansiering</i>	Den stærke afhængighed af EU-samarbejdet har medført, at Danmarks Statistik i dette års udgave af Arbejdsplanen skelner tydeligere mellem opgaver som følge af EU-samarbejdet og nationale initiativer. Samtidig er ressourcesituationen belyst gennem en opdeling på finansieringen via hhv. finansloven og egne indtægter på de enkelte statistikområder, jf. <i>kapitel 3-6 og tabel 1.1.</i>
<i>Strategi 2006</i>	Ved udgangen af 2000 godkendte Styrelsen <i>Strategi 2006</i> , der justerer den hidtidige <i>Strategi 2005</i> på enkelte centrale områder og tydeliggør målsætningerne for den kommende femårsperiode. Ligesom i fjor redegøres der i Arbejdsplanens <i>kapitel 2</i> for de strategiske målsætninger, der er aftalt til gennemførelse i det kommende år, idet resultaterne efterfølgende vil blive dokumenteret gennem virksomhedsregnskabet.
<i>Ny IT-strategi</i>	Danmarks Statistiks nye IT-strategi understøtter virksomhedsmålene i <i>Strategi 2006</i> gennem fremhævelse af udviklingsmulighederne inden for både indsamling, bearbejdelse og formidling af statistikken. De generelle rammer og indsatsområder er fastlagt gennem overordnede strategier for samfundet og staten.
<i>Digital forvaltning</i>	IT-strategien tilstræber samtidig imødekommenelse af de krav til samordning, der kommer fra staten som led i initiativet om <i>digital forvaltning</i> . Gennem elektronisk borgerbetjening skal borgere og virksomheder i øget grad kunne komme i kontakt med Danmarks Statistik over Internettet, både når det gælder indberetning af oplysninger og søgning efter statistisk information.
<i>CVR og DREAM er flyttet</i>	Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), der blev oprettet ved lov af 22. maj 1996, har siden oprettelsen været administreret af Danmarks Statistik. Ved regeringsskiftet den 27. november 2001 blev CVR overført fra Økonomiministeriet til Skatteministeriet. Endvidere er den økonomiske model DREAM med virkning fra 1. januar 2002 blevet flyttet til Finansministeriet. I de følgende kapitler af Arbejdsplanen er der taget højde for disse ændringer i Danmarks Statistiks arbejdsopgaver.

- Finanslov 2002* I henhold til forslaget til finanslov for 2002 og budgetoverslagsårene 2003-2005 skal Danmarks Statistik realisere betydelige besparelser. Ud over besparelserne fra 2001 til 2002 falder nettobevillingen fra 216,2 mio. kr. i 2002 til 188,2 mio. kr. i 2005, dvs. med knap 30 mio. kr. Hertil kommer, at der må forventes færre opgaver og dermed færre indtægter fra den statslige sektor.
- Færre årsværk* Konsekvenserne af den økonomiske situation er, at arbejdsplanen for 2002 er baseret på 563,6 årsværk mod 616,8 årsværk i arbejdsplanen for 2001, jf. tabel 1.1. Flytningen af CVR og DREAM involverer 26,5 årsværk. Danmarks Statistik skal derfor reelt spare ca. 27 årsværk i arbejdsplanen for 2002 og skal yderligere reducere medarbejderstaben med knap 30 årsværk i 2003.
- Afskedigelser* Set i lyset af, at der sker yderligere nedskæringer i 2003 og de følgende år, har Danmarks Statistik derfor fundet det nødvendigt at varsle afskedigelse af 29 medarbejdere i begyndelsen af 2002.
- Anvendelsen af årsværk* Udviklingen i antal årsværk fra 2001 til 2002 og fordelingen af årsværk på formål ses i tabel 1.1. Tabellen viser, hvor mange årsværk der er finansieret af henholdsvis finanslovsbevillingen og indtægter fra kunder. Endelig viser tabellen, hvor mange årsværk der anvendes til at opfylde EU-lovforpligtelser.

I alt 47 pct. af samtlige årsværk (bortset fra elever, løntilskudsjob og barsel mv.) anvendes til at opfylde EU-lovforpligtelser, mens 28 pct. af årsværkene udfører opgaver for kunder og er finansieret af indtægter herved.

De resterende 25 pct. anvendes for det første til at publicere statistikkerne i Danmarks Statistikbank, Nyt fra Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger, Statistisk Årbog, Statistiske Tiårsoversigt, Konjunkturstatistik mv. For det andet udarbejdes en række statistikker om bl.a. befolkningen, uddannelse, arbejdsløshed, sociale ydelser og miljøet, hvortil kommer drift og udvikling af den økonomiske model ADAM. For det tredje kan nævnes et betydeligt samarbejde med EU, OECD, FN m.fl., hvoraf en del af samarbejdet er på vej til at blive lovpligtigt. For det fjerde anvendes disse årsværk til en række administrative og øvrige formidlingsmæssige opgaver, herunder et offentligt tilgængeligt bibliotek.

1. Indledning

Tabel 1.1 Finansieringen og fordelingen af årsværk på afdelinger mv. pr. 1. januar i arbejdsplan 2001 og 2002

	Årsværk 2001	Årsværk 2002	2002 årsværk fordelt på:		
			Indtægts- årsværk ¹	Årsværk til EU- lovforplig- telser ²	Årsværk til øvrige opgaver ³
Personstatistik	125,6	118,0	54,2	27,4	36,4
Erhvervsstatistik	136,9	111,7	25,4	76,7	9,6
Økonomisk Statistik ..	146,1	135,9	22,6	91,3	22,0
Statistikafdelingerne	408,6	365,6	102,2	195,4	68,0
Brugerservice	133,0	121,4	44,4	32,0	45,0
Stabsfunktioner	32,5	33,8	–	17,9	15,9
Afdelingerne i alt ...	574,1	520,8	146,6	245,3	128,9
Elever	20,0	18,8	–	–	18,8
Løntilskudsjob	13,7	12,0	–	–	12,0
Barsel mv.	9,0	12,0	–	–	12,0
Danmarks Statistik i alt	616,8	563,6	146,6	245,3	171,7

Anm. Specifikation af fordelingen af årsværk for afdelingerne fremgår af kapitel 3-7 og af bilaget "Årsværk til EU lovforpligtelser".

¹ Årsværk, der udfører opgaver for kunder, og som er finansieret af indtægter herved.

² Årsværk, der udfører lovbundne EU-opgaver, og som er finansieret af finanslovsbevillingen.

³ Årsværk, der udfører øvrige statistiske, formidlingsmæssige eller administrative opgaver, og som er finansieret af finanslovsbevillingen.

Statistikproduktionen og EU-lovgivningen

EU-lovgivningen vedrører selve statistikproduktionen. I de afdelinger, som producerer statistik, er der i 2002 i alt 263,4 årsværk, som er finansieret af finanslovsbevillingen. Heraf anvendes 195,4 årsværk til at opfylde lovbundne EU-forpligtelser. Det svarer til, at 74 pct. af den finanslovsfinansierede statistikproduktion er forpligtelser i henhold til EU-lovgivningen.

Konsekvenser

For arbejdsplan 2002 har besparelserne følgende konsekvenser:

Statistikker med finansieringstilskud

Statistikker, som modtager økonomiske tilskud til finansieringen fra ministerier eller EU, nedlægges, hvis det hidtidige tilskud ikke ydes i mindst samme omfang som hidtil. Hvis statistikken er lovpligtig, træffer Styrelsen dog beslutning i den konkrete sag. En oversigt over sådanne statistikker kan ses i bilaget "Oversigt over juridisk grundlag og finansieringstilskud".

Indledning

Initiativer i Strategi 2006 Nogle af målsætningerne i Strategi 2006, som var tænkt realiseret i 2002, kan alligevel ikke realiseres i 2002, medmindre der ydes økonomisk tilskud hertil. Udbygningen af statistikker og indikatorer kan heller ikke forventes gennemført i de følgende år. Det drejer sig om følgende initiativer, som ikke indgår i arbejdsplanen:

- Den årlige internationale benchmarkingrapport, som skulle have omhandlet udlændingestatistik, gennemføres ikke.
- Der udvikles ikke nye danske indikatorer til at måle strukturudviklingen i EU-landene til anvendelse i EU's årlige synteserapport.
- Statistikken om serviceerhvervene og vidensøkonomien, herunder IT-området, udbygges ikke.
- Miljø- og energistatistikken, herunder spørgsmålet om bæredygtig udvikling, udbygges ikke.
- Indholdet i Danmarks Statistikbank udbygges i langsommere tempo, især inden for erhvervsstatistikken.
- Integrationen af arbejdsmarkedsstatistikkerne sker i et langsommere tempo, herunder udskydes harmoniseringen af statistikkerne for ledighed og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger.

Andre besparelser Der gennemføres herudover en række besparelser i driftsbudgettet vedrørende IT og andre fællesudgifter. Det medfører bl.a.:

- at en række IT-projekter, herunder udfasning af hovedanlægget og elektronisk dokumenthåndtering, gennemføres i et langsommere tempo i 2002 og de følgende år
- at udsendelse af frieksemplarer af publikationer reduceres

Senere konsekvenser Det er nødvendigt at foretage yderligere reduktioner i arbejdsplanen i løbet af 2002 for at skabe sammenhæng mellem opgaver og ressourcer - også med henblik på situationen i 2003. Der vil derfor blive foretaget en nøje gennemgang af alle eksisterende opgaver med henblik på en prioritering af Danmarks Statistiks opgaver. Yderligere reduktioner i arbejdsplanen vil blive drøftet i Styrelsen senere på året.

